ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

CREATIVE LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN MAE RIM EDUCATIONAL QUALITY DEVELOPMENT NETWORK GROUP 1 UNDER THE CHIANG MAI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

[1]ชาณิดา วิจิตรศิลา, [2]สิทธิชัย มูลเขียน, [3]สาโรจน์ แก้วอรุณ และ [4]สุรศักดิ์ สุทธสิริ

[1]Shanida Vijitsila, [2]Sittichai Mulkhien, [3]Sarod Kaew arun, and [4]Surasak Suttasiri

มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่, ประเทศไทย

North-Chiang Mai University, Thailand

[1]g653302114@northcm.ac.th, [2]sittichai@northcm.ac.th, [3]sarod@northcm.ac.th, [4]surasak@northcm.ac.th

Received: March 2, 2025; **Revised**: March 14, 2025; **Accepted**: March 16, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และ2) ศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 95 คน และผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูล

---

[1]นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่

[2]อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่

[3]อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่

[4]อาจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท เชียงใหม่

ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและสามารถมองเห็นภาพการพัฒนาในอนาคต ควรมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทของสถานศึกษาอย่างรอบคอบ ควรนำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาตนเองมาพัฒนาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและให้บุคลากรแสดงความสามารถอย่างอิสระ ควรมีพฤติกรรมที่มีความเป็นมิตรกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร ควรมีน้ำใจช่วยเหลือบุคลากร นักเรียนและผู้อื่นตามความเหมาะสมทุกครั้งที่มีโอกาส ควรมีการมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน ควรมีการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ ได้หลากหลายรูปแบบและหลากหลายแง่มุมให้สอดคล้องกับการบริหารงานขององค์กร และควรมีทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study creative leadership and 2) study the development guidelines for creative leadership of school administrators in the Mae Rim Educational Quality Development Network Group 1, under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 2. The population consisted of 95 school administrators and teachers, and 5 qualified interviewees. The instruments used questionnaires and interviews forms. Data were analyzed by percentages, mean, standard deviations, and content analysis.The results of the research found that. 1) The overall creative leadership of school administrators were at a high level. 2) The guidelines for development creative leadership were; School administrators should develop themselves to have a broad vision and able to visualize for development in the future, there should analyze and synthesize the context of the schools carefully, there should use the knowledge gained from self-development to develop the school's vision, there should open the opportunity for personnel to express their opinions and there should allow personnel to demonstrate their abilities freely, there should have friendly behavior towards personnel both inside and outside the organization, should be kind to personnel, students, and others whenever they have the opportunity, there should be assignment tasks according

to each person's knowledge and abilities equally, there should be variety of innovative ideas and methods in various forms and aspects to be consistent with the organization's management, and there should also be creative problem-solving skills.

Keywords: Creative Leadership, School Administrator, Primary Educational Service Area Office

บทนำ

ในยุคที่การเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง เทคโนโลยี และการศึกษา การสร้างสรรค์จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทั้งในระดับบุคคลและสังคม การสร้างสรรค์ไม่เพียงแต่หมายถึงการคิดสิ่งใหม่ แต่ยังรวมถึงการปรับปรุงสิ่งเดิมให้ดีขึ้น โดยใช้สติปัญญาในการหาทางเลือกที่หลากหลายอย่างไม่มีกรอบข้อจำกัด ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศ ภาคองค์กร การมีผู้นำที่มีศักยภาพสูงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จ โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นปัจจัยหลักต่อการพัฒนาประเทศ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เช่น การเติบโตทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงในจำนวนของนักเรียน ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารงานในสถานศึกษา การพัฒนาภาวะผู้นำจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้สามารถนำทีมงานไปสู่ความสำเร็จและตอบสนองต่อความต้องการในสังคมได้อย่างเหมาะสม (กรองทิพย์ นาควิเชตร, 2552, หน้า 8)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะมีทัศนคติในเชิงบวก เชื่อมั่นในศักยภาพของตนเองและผู้อื่น พร้อมทั้งมีความยืดหยุ่นในการคิดและการกระทำ การพัฒนาตนเองในทุกด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ จะช่วยให้ผู้นำสามารถเผชิญกับความท้าทายและนำความเปลี่ยนแปลงไปสู่ความสำเร็จได้ (Robinson, 2007, p.120)

การส่งเสริมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรในสถานศึกษานับเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร โดยเฉพาะการพัฒนาผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งไม่เพียงแต่จะส่งผลดีต่อสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังช่วยเพิ่มคุณภาพการศึกษาของประเทศ การพัฒนาผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นกุญแจสำคัญในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการครูในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหลายท่าน

ขาดภาวะผู้นำในการสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถพัฒนาภาวะผู้นำของตนเองและครูอย่างเป็นระบบ การพัฒนาภาวะผู้นำในด้านการบริหารงานและการบริหารงบประมาณ รวมถึงการจัดการความเสี่ยงไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งในการทำงาน ขาดขวัญกำลังใจ และไม่สามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 รวมถึงแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้ผลวิจัยที่ได้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนภายในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 95 คน ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประกอบด้วย 1) ประธานเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 จำนวน 1 คน 2) ผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน 3) ครูผู้สอน สังกัดโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา มากกว่า 2 ปีขึ้นไปจำนวน 1 คน และ 4) ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ผู้รับผิดชอบโรงเรียนในเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 จำนวน 1 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้กรอบแนวคิด ที่ได้จากการสังเคราะห์ตามแนวคิดของนัยน์ปพร แก้วจีราสิน (2561, น. 33) นเรศ บุญช่วย (2553, อ้างใน สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556, น. 48) มณฑาทิพย์ เสยยงคะ (2556, น. 9-12) พสุ เดชะรินทร์ (2553, อ้างใน สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556, น. 48) พิมพ์พร พิมพ์เกาะ (2557, น. 41) กาจญนา ศิลา (2556, น. 24-25) รัษฎากร อัครจันทร์ (2560, น. 82) Gottlieb Guntem (2004) Mungkasem (2001) Bennis (2002) Stenberg (2006) Stoll and Temperley (2009) Abdul Kalam (2007) โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการมีความยืดหยุ่น 3) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล 4) ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการมีความยืดหยุ่น 3) ด้านการมีความคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และ4) ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert (1961; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 82 - 83) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.87

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลข้อมูลและนำเสนอโดยวิธีเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับภาวะผู้นำ		
	(μ)	(σ)	แปลผล
ด้านการมีวิสัยทัศน์	3.91	0.90	มาก
ด้านการมีความยืดหยุ่น	3.93	0.85	มาก
ด้านการมีการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.81	0.85	มาก
ด้านการมีความริเริ่มสร้างสรรค์	3.88	0.83	มาก
โดยรวม	**3.88**	**0.85**	**มาก**

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก μ = 3.88 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการมีความยืดหยุ่น μ =3.93 รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ μ = 3.91 และด้านการมีความริเริ่มสร้างสรรค์ μ = 3.88 ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการมีการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล μ = 3.81

2. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและสามารถมองเห็นภาพการพัฒนาในอนาคต ควรมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทของสถานศึกษาอย่างรอบคอบ ควรนำความรู้ที่ได้รับจากการพัฒนาตนเองมาพัฒนาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา

2.2 ด้านการมีความยืดหยุ่นควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและให้บุคลากรแสดงความสามารถอย่างอิสระ

2.3 ด้านการมีการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ควรมีพฤติกรรมที่มีความเป็นมิตรกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร ควรมีน้ำใจช่วยเหลือบุคลากร นักเรียนและผู้อื่นตามความเหมาะสมทุกครั้งที่มีโอกาส ควรมีการมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของแต่ละ

บุคคลอย่างเท่าเทียมกัน 4) ด้านการมีความริเริ่มสร้างสรรค์ควรมีการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ ได้หลากหลายรูปแบบ หลากหลายแง่มุมให้สอดคล้องกับการบริหารงานขององค์กรและมีทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนรับรู้ถึงการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาได้ผ่านกระบวนการคัดเลือก และพัฒนาในด้านต่าง ๆ ก่อนดำรงตำแหน่ง อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีการจัดอบรม ประชุม สัมมนา ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด ให้เกิดความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้มีความรอบรู้ นำความคิดใหม่ๆ มาใช้การแก้ปัญหา เกิดการพัฒนาตนเองปรับเปลี่ยนแนวคิดใหม่ๆ ในการทำงาน มีการบริหาร สถานศึกษาที่ชัดเจนและเป็นระบบตลอดจนกระตุ้นให้บุคลากรร่วมมือกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนงค์นุช จันทร์สัย (2565) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่นาวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการมีความยืดหยุ่น ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงและยอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่นได้ ไม่ยึดติดอยู่ในแนวทางหรือรูปแบบเดิม ๆ เป็นผู้ที่มีความคิดนอกกรอบ มีความคิดอย่างเป็นอิสระ มีการประสานงานการปรับตัวกับผู้ร่วมงานและเป็นผู้ที่เปิดใจกว้างรับมุมมองใหม่ ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของภรณ์ทิพย์ ปั้นก้อง (2559 : 88) พบว่า ด้านความยืดหยุ่น ประกอบด้วย ความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการปรับตัวตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว มีศักยภาพในการประสานงานการปรับตัวกับผู้ร่วมงาน มีศักยภาพสูงในการวิเคราะห์ปัญหาได้แนวทางแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน

1.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการเลือกใช้วิธีการและกระบวนการที่แปลกใหม่ที่มีความเหมาะสมในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป้าหมายหรือภาพในอนาคตที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังวางแผนการดำเนินงาน เพื่อกำหนดเป้าหมายในการบริหารสถานศึกษา เพื่อมุ่งสู่การบริหารสถานศึกษายุคใหม่ ตลอดจนเป็นผู้ปฏิรูปแนวคิด วิธีการ ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวิรัลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม (2564) พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น และด้านจินตนาการ

1.3 ด้านการมีความริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการหาข้อมูลสารสนเทศ ความรู้ แนวทางและวิธีการใหม่ๆ ที่แตกต่างมาใช้ในการบริหารและพัฒนาสถานศึกษาอยู่เสมอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาการบริหารมีเทคนิคการบริหารที่หลากหลาย ที่ทำให้สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการศึกษาไปยังเป้าหมายที่วางไว้ มีกระบวนการคิดที่เปิดกว้างต่อการรับสิ่งใหม่ๆ รู้จักการสร้างสรรค์นวัตกรรม หรือวิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ สามารถนำแนวคิด วิธีการ รูปแบบเดิมมาพัฒนาต่อยอด ทำให้เกิดการ สร้างสรรค์สิ่งใหม่และมีคุณค่ามากขึ้น และมีความสามารถในการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ ได้หลากหลายรูปแบบหลากหลายแง่มุม สอดคล้องกับงานวิจัยของนราธิป โชคชยสุนทร (2563) พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.013. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ และด้านการสื่อสาร มีอำนาจพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสาร และด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งได้เสนอแนวทางในการพัฒนาจากผู้เชี่ยวชาญ

1.4 ด้านการมีการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาศักยภาพตามความต้องการ โดยแยกตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองตามศักยภาพ มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้ครูได้แสดงความสามารถใน การปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมจิตร ชูศรีวาส (2562) พบว่า

ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก (r_{xy} = .817) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านจินตนาการ (X_3 ด้านความยืดหยุ่น (X_1) และด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล (X_5)โดยตัวแปรทั้งสามร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถามศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้ร้อยละ 67.70

2. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกลและสามารถมองเห็นภาพการพัฒนาในอนาคต ควรมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทของสถานศึกษาอย่างรอบคอบ ควรนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาส ซุ่นห้วน (2562) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก้ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น ด้านการแก้ปัญหา และด้านจินตนาการตามลำดับ และการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและด้านกายภาพ ตามลำดับ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ ด้านจินตนาการและด้านความยืดหยุ่น ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามลำดับและสามารถร่วมกันทำนายการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 67 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการบริหารงานเพื่อให้สอดคล้องกับบริบท นำมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานศึกษา พัฒนารูปแบบการจัดสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ควรมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพัฒนาและมีการวัดผลประเมินผล ในด้านการบริหารงานและการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อนำสถานศึกษาไปยังเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.2 ด้านการมีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นและให้บุคลากรแสดงความสามารถอย่างอิสระ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี อินทาปัจ (2563) พบว่า ด้านความยืดหยุ่น การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระ เสรีภาพ สามารถใช้ดุลยพินิจ และตัดสินใจด้วยตนเองในการกำหนดระยะเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดการทำงาน

2.3 ด้านการมีการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ควรมีพฤติกรรมที่มีความเป็นมิตรกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร ควรมีน้ำใจช่วยเหลือบุคลากร นักเรียนและผู้อื่นตามความเหมาะสมทุกครั้งที่มีโอกาส ควรมีการมอบหมายงานตามความรู้ ความสามารถของ แต่ละบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจันจิรา น้ำขาว (2562) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การจัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การแนะแนว การพัฒนาระบบกระบวนการเรียนรู้ การนิเทศนักศึกษา การจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา การวางแผนด้านวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล และครอบครัว หน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การส่งเสริมชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ และการวิจัยเพื่อคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

2.4 ด้านการมีความริเริ่มสร้างสรรค์ ควรมีการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ ได้หลากหลายรูปแบบ หลากหลายแง่มุมให้สอดคล้องกับการบริหารงานขององค์กร และมีทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรี อินทาปัจ (2563) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า การมีคุณธรรม ความโปร่งใสในการตรวจสอบข้อมูลได้ การมีจุดยืนที่ชัดเจน การกำหนดทิศทางและเป้าหมายของสถานศึกษา 2) ด้านความยืดหยุ่น พบว่า การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีอิสระเสรีภาพ สามารถใช้ดุลยพินิจ และตัดสินใจด้วยตนเองในการกำหนดระยะเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมายตามกำหนดการทำงาน 3) ด้านจินตนาการ พบว่า การจัดโครงการพัฒนาบุคลากรการศึกษาดูงานนอกสถานที่และมีกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อกระชุบความสัมพันธ์ภายในองค์กร 4) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา พบว่าการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ การมีเป้าหมายสำคัญในการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนให้รับคุณภาพการศึกษาที่ได้มาตรฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน 5) ด้านความท้าทาย พบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและผูกพันของบุคลากรให้เกิดความรู้สึกอยากร่วมงานใน

ระยะยาว เกิดความจงรักภักดีในองค์กร และการมนุษย์สัมพันธ์ เกิดความร่วมแรงร่วมใจ ทุกคนสามารถทำงานร่วมกันอย่างปกติสุข

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่ริม 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่าผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถวางแผนพัฒนาสถานศึกษาในอนาคตได้อย่างเหมาะสม โดยวิเคราะห์และสังเคราะห์บริบทของสถานศึกษาอย่างรอบคอบ พร้อมนำความรู้ที่ได้รับมาสร้างวิสัยทัศน์ให้เหมาะสม นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถอย่างอิสระ มีพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมถึงช่วยเหลือบุคลากร นักเรียน และบุคคลอื่นตามความเหมาะสม พร้อมกันนี้ควรมีการมอบหมายงานตามความรู้และความสามารถของบุคลากรอย่างเท่าเทียม อีกทั้งควรคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ และพัฒนาวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับการบริหารงานขององค์กร พร้อมกับมีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา ศิลา. (2556). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2552). *ภาวะผู้นำสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา.* สมุทรปราการ : ธีรสาส์น.

จันจิรา น้ำขาว. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จุฑามาส ซุ่นห้วน. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

นราธิป โชคชยสุนทร (2563).*ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1*, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นเรศ บุญช่วย. (2553). *แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

นงค์นุช จันทร์สัย (2565) *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลแม่นาวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.

นัยน์ปพร แก้วจีราสิน. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดนครปฐม* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น.* พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พสุ เดชะรินทร์. (2553). *การวางแผนและการกำหนดยุทธศาสตร์.* กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พัชรี อินทาปัจ. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พิมพ์พร พิมพ์เกาะ. (2557). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภรณ์ทิพย์ ปั้นก้อง. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

มนสิชา ธรรมรักษ์.(2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเครือสวนกุหลาบวิทยาลัย.* มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

มณฑาทิพย์ เสยยงคะ. (2556). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

รัษฎากร อัครจันทร์. (2560). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วิรัลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม.(2564).*ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 1.* บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยนครราชสีมา

สมจิตร ชูศรีวาส. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.

Abdul Kalam former president of India term of Office: 25th July 2002 - 25th July 2007

Bennis, W. (2002). *Creative Leadership*. [ABI] chulalongkorn University (Distributor).

Guntern, G. (2004). "*The Challenge of Creative Leadership*." [n.p.]: Maya Angelou Press.

John M. Cohen and Norman T. Uphoff, *Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Through Specificity* (World Development 8, 1980), 223.

Mungkasem, U. (2001). *The experimental chief executive officer*. A Dissertation Presentedto the Graduate School Technical, University of the Philippines.

Robinson,K.(2007).The Principles of Creative Leadership.New Yoke : McGraw- Hill.

Stenberg, R.J (2006).The Nature of Creativety. Creativity Research journal,18,87-78.

Stoll, L. and Temperley, J. (2009). "*Creative Leadership : A Challenge of our times.*"School Leadership and Management, 29(1), 63-67.

